

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2

87. ÅRGANG

25. JANUAR

1 9 7 5

Pave Paul VI's
rundskrivelse om
Kirkens enhet

„DET VAR HELLER IKKE ELLER IRSKE DIS

Ikke bry Dem om overskriften, foreløpig.

Dette er 1975, og det er blant annet et internasjonalt kvinneår. I løpet av de kommende måneder vil avisene flyte over av kvinnestoff, og mange katolikker verden rundt kommer til å tenke på sin egen Kirkes holdning til kvinnesaken og noen vil dermed kanskje komme i forlegenhet. Så la oss snakke åpent.

Selvfølger kommer året til å gå sin gang uten at det blir noen forandring av det sterkt mannspregete system Kirkens organisasjon har. Ja, etter 1975 vil det fremdeles være mange som ikke engang regner det for lojalt å snakke om mulige forandringer i systemet.

Men på ST. OLAV's redaksjon er det i hvert fall ganske naturlig å tone flagg i Kvinneåret. Mer enn det, personlig tror jeg at vi har kommet til et punkt i Kirkens historie hvor det langsomt formes en verdensomspennende katolsk opinion for ordinasjon av kvinner til presteembedet.

Og det er vårt lille bidrag her å understreke at vi ikke kan se noen grunn til å nekte katolske kvinner adgang til å feire de hellige handlinger ved alteret, høre skriftemål og tjene og lede menighetene. Forutsetningen er at man kommer frem til at det ikke foreligger avgjørende teologiske innvendinger mot et slikt skritt.

Med slike ord slutter vi oss bare fullt ut til de tanker vår egen biskop flere ganger offentlig har stått frem med. Samt til den voksende skare av trosfeller her hjemme og i utlandet som tross alle betenkeligheter og med all respekt for århundrers tradisjon tenker: Det blir en av de store juste-

ringer i Kirkens historie når den om så og så mange år eventuelt kommer frem til en avgjørelse for kvinnesaken i dette spørsmålet.

Kanskje er varslet om at en slik prosess er i gang det viktigste bidrag vi idag kan gi kvinnesaken i det internasjonale året.

Vi kan ikke og må ikke oppfattes som talerør for noen. Men vi håper på at noen trosfeller — og andre venner — som leser dette vil ta opp utfordringen — den utfordring som Kvinneåret faktisk er for oss — og sende oss noen ord om sin egen mening.

Hverken dette blad eller den enkelte innsender kan med sitt syn lage

revolusjon på egen hånd eller sikre seg at ingenting skjer.

Men sammen tror jeg at vi kan være med på å prege den opinion som nå vokser frem i den katolske kirke om saken. Det er sikkert en opinion som før eller senere vil finne sitt uttrykk i en Bispesynodes forhandlinger i Rom og derefter i pavens endelige avgjørelse. Men inntil det skjer, er det viktig å høre trosfeller og andres mening, akkurat som det vil være viktig for hver enkelt av oss å bli en smule forberedt på en avgjørelse.

Dette bør ikke være noe som om noen år kommer uventet på oss.

La meg gjøre mitt eget standpunkt så tydelig som mulig siden jeg

SORTE PLER"

En
klown

Den 22. mars 1912 hadde bladet ST. OLAV en artikkel hvor det blant annet sto:

«Likesom det i den gamle pakt kun var mænd som frembar de av Gud selv anordnede ofre, saaledes er det ogsaa i den nye pakt kun mænd som kan frembære det av Jesus Kristus selv indstift-

tede ublodige offer. Jeg tror heller ikke at det kan paavises, at selv hos hedningerne har kvinder været ansatte som ledere av de officielle kulturhandlinger. La være at jomfruer har vaaket over ilden i Vestas tempel og kanskje lagt røkelse paa Minervas alter, disse og lignende handlinger kan ikke ansees for offerhandlinger i egentlig forstand. Og selv om det skulde kunde bevises at kvinder i enkelte laverestaaende religioner har været de ledende ved de officielle gudstjenester, vilde dette jo kun være undtagelser som bekræftet regelen: Det er unaturlig at kvinder foretar den gudstjenestlige offerhandling.»

tar opp spørsmålet redaksjonelt:

For noen år siden ville jeg bare fnyst ved tanken på kvinnelige prester i vår Kirke. Idag har jeg delvis et annet syn og synes det er naturlig å vedkjenne meg det. I 60-årene ville jeg møtt kritikk mot Kirkens «diskriminering av kvinnen» med å peke på at katolsk lære alltid har forsvart kvinnens rettigheter og verdighet, to av dens kjente kvinnelige skikkelser har i det siste til og med blitt kirkelærere. Jeg ville også ha nevnt for eksempel priorinnenens store ansvar og ledende stillinger, og i tiden etter Konsilet kunne jeg oftere og oftere vise til tilfeller hvor kvinner satt som representanter i våre menighetsråd. Og jeg kunne pekt på det krevende arbeide ordenssøstre på andre kontinenter blir satt til å utføre fordi man mangler prester. Jeg visste og vet dessuten at mange ting i Kirken gjøres av uegennyttige og trofaste kvinner.

Det er bare det at disse forklaringer og unnskyldninger ikke lenger er tilstrekkelige for meg. Eller for mange andre.

Oftere og oftere synes en hel del av oss at det er urettferdig å holde fast ved menns formynderskap i Kirken. En kollega i utlandet har kalt forholdet en skandale og sagt at det svekker Kirkens troverdighet i den moderne verden. Det er kanskje litt for lettvindt å si det slik. Men faktum er at halvparten av våre trosfeller, det vil i verdensmålestokk si over 300 millioner mennesker, nektes adgang til prestegjerningen på grunn av sitt kjønn.

En eventuell forandring vil bety veldige forandringer i den katolske

kirke. Dette er ikke en justering som Kirkens ledelse kan gjennomføre fort. Men den endelige vurdering må komme, vi må alle ønske en slik vurdering for eller imot.

Det finnes antagelig bare ett sterkt argument mot å la kvinner bli ordinert i den katolske kirke idag, nemlig tradisjonen. Og det er en ting ingen av oss ønsker å avfeie med et likegyldig skuldertrekk. Akkurat på dette punkt må teologene efter hvert forsøke å finne klarhet og rydde vei for den endelige avgjørelse vi snakket om.

Underveis kan en rekke tanker bli skarpt og ubarmhjertig belyst. En amerikansk katolikk skrev nylig: «Å fremholde at Kristus ikke valgte kvinnelige disipler, har like stor mening som å si at han ikke valgte sorte eller irske disipler.» Herrens vilje for Kirken, som er helt avgjørende i dette som i alle andre spørsmål, kan ikke tydes bare på den måten.

For å gjenta det: mer og mer synes mange av oss at vi nå blir nødt til å møte dette problem. Vi skal være klar over følgene av en eventuell forandring. De vil komme i hele Kirkens liv, i dens organisasjon og mentalitet, følgene vil berøre spørsmål om gifte prester, diakonatet, finansene, sognene, seminarene og ordnene.

Men vi trenger ikke først og fremst kvinnene som en arbeidskraftreserve i en vanskelig tid, vi trenger dem fordi de er våre like. Og fordi dagens katolske kvinner ikke lenger vil finne seg i å bli behandlet som annenrangs troende. De er ikke lenger tilfreds med utsikten til å bli hedret som *ærbar enke* eller noe lignende, de vil ta del i dagens ansvar.

Får de kall, må det være meningen at de skal kunne ta imot det.

Og nå kan De eventuelt være sint på grunn av overskriften.

Å. R.

Pavens rundskrivelse,
i sin helhet s. 20 – 29

„GJENOPPRETT FREDEN!”

Alvorlige ord om forsoning

Med hengivenhet, tillit og håp henvender vi oss til dere alle, til våre brødre biskopene, til medlemmene av presteskabet som alle er oss så kjære, til ordenssamfunnene og til det katolske legfolk. Dette brevet kommer idet vi tar fatt på feiringen av det Hellige År i Roma, i apostlenes kirker, og etter at dere i lokalkirkene har forberedt det grundig.

Dette er en hendelse av stor betydning for hele verden, for alle dem som ser hen til Kirken. Men den er først og fremst viktig for Kirkens barn — de som er fullt klar over rikdommen i dens mysterium av hellighet og nåde, et mysterium som det siste konsil kastet nytt lys over. Derfor vender vi oss i første rekke til Kirkens egne med en oppfordring som kommer fra hjertet, om å vise gjensidig kjærlighet og skape fellesskap i den forsoningens ånd som skulle prege det Hellige År.

Fra 9. mai 1973, det øyeblikk da vi ga til kjenne vår beslutning om å feire det Hellige År i 1975, gjorde vi også kjent det viktigste mål for denne feiring i botens ånd: forsoning, grunnet på omvendelse til Gud og indre fornyelse, for å råde bot på den splittelse og uro som hele menneskeheten og også det kirkelige fellesskap lider under i dag.

Efter at forberedelsene til det Hellige År tok til i lokalkirkene, har vi ikke forsømt noen anledning til å oppmuntre og minne om det mål vi har satt oss — et mål vi mener er i full overensstemmelse med evangeliets ånd og med de retningslinjer for fornyelse som det annet Vatikankonsil trakk opp for hele Kirken.

Denne Kirke, grunnlagt av Kristus som et evigvarende tegn på den forsoning han efter Faderens vilje fullførte, har som oppgave å gjøre Gud Fader og hans Sønn, som ble menneske, nærværende ved stadig å la seg fornye og lutre av den Hellige Ånd. For at denne oppgaven skal bli enda bedre utført, synes det nødvendig å understreke det maktpåliggende i at hver enkelt i Kirken streber efter å befeste enheten i Ånden med fredens bånd.

Med julehøytiden like bak oss — den dag som er fastsatt for åpningen av det Hellige År i Roma — sender vi dette brev til Kirkens hyrder og til de troende, med håp om at alle må bli redskaper for forsoning med Gud og mennesker.

Kirken: en forsonet verden som skaper fred.

Helt fra begynnelsen har Kirken vært klar over den

forvandling Kristi frelsesverk bragte, og den forkynte det gode budskap at verden dermed var blitt en fullstendig ny virkelighet, der menneskene har gjenfunnet Gud og sitt håp, og at de allerede her og nå har fått del i Guds herlighet — ved vår Herre Jesus Kristus, ved hvem vi nå har mottatt forsoningen.

Denne nye situasjon skyldes utelukkende Guds barmhjertige initiativ overfor en menneskehet som ved egen skyld hadde fjernet seg fra Gud og ikke lenger kunne gjenfinne freden med sin Skaper.

Dette initiativ fra Guds side viste seg i at han grep direkte inn i historien. Gud nøyde seg ikke med å tilgi oss, og heller ikke med å bruke et alminnelig menneske som mellommann mellom oss og seg. Han satte sin enbårne Sønn til å gå i forbønn for fred. Han som ikke kjente til synd, ham har Gud gjort til synd for vår skyld, — for at vi i ham skulle bli ett med Guds rettferd. Ved å dø for oss slettet Kristus gjeldsbrevet med Lovens krav på oss — brakte det ut av verden ved å spikre det til korset. Og ved korset har han forlikt oss med Gud: I sin egen person gjorde han fiendskapet til intet.

Forsoningen, fullbyrdet av Gud i den korsfestede Kristus, er innskrevet i verdens historie. Blant de ugjenkallelige kjensgjerninger i denne historien finnes også den hendelse at Gud ble menneske og døde for å frelse menneskene. Men ned gjennom tiden får forsoningen et konkret, historisk uttrykk i Kristi legeme, som er Kirken. Der sammenkaller Guds Sønn sine brødre fra alle folkeslag, og som Kirkens hode er han opphavet til dens autoritet og til den virksomhet som gjør Kirken til en forsonet verden her på jorden.

Siden Kirken er Kristi legeme og Kristus er frelser for dette sitt legeme, må alle, i troskap mot sitt kristne engasjement, bidra til å bevare det slik det opprinnelig var: et fellesskap av dem som var blitt forsonet — et fellesskap som hadde sitt utspring i Kristus, han som er vår fred, og som gir oss fred. Men når man en gang har mottatt forsoningen, så blir den, i likhet med nåden og livet, en kraft som forvandler dem som tar imot den, til redskaper for og formidlere av den samme forsoning. Dette er kjennetegnet på en ekte kristen, i Kirken og i verden: «Slutt først fred med deg selv, så kan du, når du har funnet fred, bringe fred til andre.»

Plikten til å skape fred angår hver eneste kristen personlig. Hvis den ikke blir oppfylt, er til og med det offer man bringer i gudstjenesten, forgjeves. Men gjensidig

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

forsoning har del i verdien av dette offeret og utgjør sammen med det et offer som Gud med glede mottar. For at denne plikt virkelig skal bli oppfylt og forsoningen i hjertets innerste være like synlig for verden som Kristi forsoningsdød, har Herren betrodd apostelene og deres etterfølgere, Kirkens biskoper, å formidle forliket. Biskopene er på sett og vis Kristi stedfortredere, innsatt for å oppbygge Guds folk i sannhet og hellighet.

Fordi Kirken er en forsonet verden, ligger det i dens natur å formidle forliket. Slik sett er den Guds nærvær og gjerning i verden, han som gjennom Kristus forsonet verden med seg. Denne gjerning og dette nærvær kommer først og fremst til uttrykk i dåpen, i syndsforlatelsen og i feiringen av eukaristien, den som aktualiserer Kristi frelsesoffer og gir konkret uttrykk for Guds folks enhet.

Kirken: enhetens sakrament.

Forsoningen, som brakte fred mellom Gud og mennesker og menneskene imellom, er frelsens første frukt, og som frelsen gjelder den hele verden. All skapningen er omfattet av forsoningen, inntil tiden for alle tings gjenoprettelse er inne, da alle skapninger igjen skal møte Kristus, den førstefødte blant de døde.

Eftersom forsoningen får sitt klareste og sterkeste uttrykk i Kirken, så er denne som et sakramente, et tegn på og et redskap for den nære forening med Gud og hele menneskeslektens innbyrdes enhet. Den er den kilde der foreningen med Gud og enheten mellom mennesker har sitt utspring, og ved å bli stadig mer sann og ekte her i tiden, vil den finne sin fullendelse ved tidenes ende.

Kirkens eksistensberettigelse er bundet til dens verdi som sakramentalt tegn. Som ethvert annet sakrament må den derfor være et tegn ladet med betydning. Den må stå for noe. Det vil si at den må virkeliggjøre og vise den enighet og fasthet i lære, liv og gudstjeneste som preget den på apostlenes tid, og som til enhver tid forblir dens viktigste element. I motsetning til alle splittelser, som truer med å svekke Kirkens struktur, kan ikke denne enighet annet enn styrke dens vitnesbyrd, overbevise om dens eksistensberettigelse og gjøre den mer troverdig.

For å samarbeide med Gud på hans plan med verden må alle kristne være tro mot den Hellige Ånd som holder Kirken sammen i fellesskap og gjensidig tjeneste. Ved

evangeliets kraft gir den Kirken stadig en ny ungdom, fornyer den og fører den til den endelige forening med Kristus. Denne troskap kan ikke unngå å ha heldige virkninger for det økumeniske arbeide for å skape synlig enhet mellom alle kristne, slik Kristus ville det, og denne ene Kirke vil kunne virke mer effektivt for enhet mellom alle mennesker.

Det som skjuler Kirkens sakramentale karakter.

Men selv om Kirken ved den Hellige Ånds kraft er forblitt tro mot sin Herre, selv om den stadig har vært et frelsetegn i verden, så er den også klar over at den i løpet av sin snart tusenårige historie ikke har vært spart for geistlige og legfolk som har vært utro mot Guds Ånd.

I virkeligheten oppstod der allerede fra begynnelsen av visse splittelser innenfor denne ene, udelte Kirke, og apostelen Paulus fordømmer dem i skarpe ordelag. Når det senere oppsto splittelser som ingen hadde visst å hindre, overvant Kirken denne indre uenighet ved klart å slå fast de nødvendige betingelser for fellesskap. Det var prinsipper som gjorde det mulig å bevare Kirkens grunnleggende enhet, og å vise denne enhet i bekjennelsen av en felles tro, i utøvelsen av en felles gudsdyrkelse og i en inderlig forståelse som mellom brødre i Guds familie.

Det som rettferdiggjør denne redegjørelse og oppfordring til å skape enhet, er at det her og der i dagens Kirke finnes spirer til utroskap mot den Hellige Ånd, noe som truer med å undergrave den innenfra. Forkjemperne og ofrene for denne prosess, i virkeligheten et fåtall sammenlignet med det store flertall av troende, krever å få bli i Kirken, og få ha samme rett og mulighet til å tale og handle som de andre — bare for å angripe Kirkens enhet. De vil ikke se at Kirken — i likhet med Ordet som ble menneske — er én realitet, men med både en menneskelig og en guddommelig side. Det gjør den til et troens, håpets og kjærlighetens fellesskap her på jorden, en synlig bygning som Kristus bruker for gjennom den å utbre nåden og sannheten til alle. Disse mennesker er i opposisjon til hierarkiet, som om enhver slik protestaksjon skulle være et nødvendig ledd i arbeidet med å finne sannheten om

(Forts. neste s.)

PAVENS RUNDSKRIVELSE —

Fortsettelse fra forrige side

Kirken, slik de mener Kristus har grunnlagt den. De setter spørsmålstegn ved plikten til å adlyde den autoritet Kristus har innsatt. De setter Kirkens hyrder på anklagebenken, ikke så meget for det de gjør, eller for måten de de gjør det på, men ganske enkelt fordi de ser på biskopene som voktere av en kirkelig struktur som konkurrerer med den Kirke Kristus grunnla. Slik sprer de forvirring i hele det kirkelige fellesskap og bringer inn fruktene av dialektiske teorier som er fremmede for Kristi Ånd. De bruker nok evangeliets ord, men forandrer dets mening. Det er med sorg vi ser dette, enda disse menneskene, som vi sa, er få i forhold til den store mengde av trofaste kristne. Men vi kan ikke la være å ta like kraftig til orde som Paulus mot denne mangel på lojalitet og rettferd. Vi ber inntrengende alle kristne av god vilje til ikke å la seg skremme eller forvirre av utilbørlig press fra villfarne brødre, som vi ikke desto mindre alltid bærer i våre bønner og i vårt hjerte.

For vår egen del erklærer vi på nytt at Kristi ene Kirke, stiftet og ordnet i denne verden som et samfunn, finnes i den katolske kirke, styrt av Peters etterfølger og de biskoper som står i kommunion med ham, selv om flere elementer av hellighet og sannhet også finnes utenfor dens organisasjon. Vi erklærer også at disse Kirkens biskoper, som i Guds navn fører forsetet i hans folk, med tjenerens ydmykhet, men også med apostelens frimodighet, de har rett og plikt til å si med Johannes Chrysostomos: «Så lenge vi har denne plass, så lenge vi fører forsetet, har vi både autoritet og styrke, om vi enn skulle være uverdige.»

Områder der Kirkens karakter avsakrament er fordunklet.

Den prosess vi har beskrevet, tar form av uenighet om læren — i ly av en teologisk pluralisme som ikke sjelden nærmer seg den rene relativisme i lærespørsmål, noe som på forskjellig vis truer troens helhet. Og selv når den ikke utarter til dogmatisk relativisme, så blir denne teologiske pluralisme stundom betraktet som et legitimt teologisk standpunkt som tillater å forfekte meninger i strid med den romerske biskops og de andre biskopenes læremyndighet. De er jo de eneste som har mottatt myndighet til å tolke den guddommelige åpenbaring i skrift og tradisjon.

Vi tilkjenner den pluralisme i forskning og tanke som gransker og tolker dogmene på ulike måter uten å endre deres faste, objektive betydning, lovlig borgerrett i Kirken. Denne pluralisme er en naturlig del av Kirkens katolisitet og et tegn på kulturell rikdom og personlig engasjement hos dem som tilhører den. Vi erkjenner også de uvurderlige verdier som pluralismen har tilført kristent

åndsliv, kirkelige og religiøse institusjoner, liturgiske former og juridiske regler. Disse verdier samles i dette «mangfold i enheten» som på en så ypperlig måte viser den udelte Kirkes katolisitet.

Vi innrømmer til og med at en viss pluralisme har sine røtter i selve Kristusmysteriet, hvis uuttømmelige rikdom overgår alle tidsaldres og alle kulturers uttrykksmuligheter. Derfor kaller den troslære som nødvendigvis springer ut av dette mysteriet — for når det gjelder frelsen, er Guds mysterium Kristus selv — uavlatelig på fornyet forskerinnsetts. Guds Ord har i sannhet så mange sider, og den troende kan utforske det fra så mange synsvinkler, at enheten i tro aldri utsletter det personlige i hvert menneskes tilslutning til den. Dette skiftende trykk i forståelsen av den samme tro skader likevel ikke troens kjerne, for alt samles i en felles tilslutning til Kirkens læremyndighet. Denne læremyndighet er den norm som ikke bare fastsetter den felles tro, men som samtidig verner mot subjektive bedømmelser av avvikende fortolkninger av troen.

Men hva skal man si om den pluralisme som ikke betrakter troen og dens utsagn som en felles, og altså kirkelig arv, men som en individuell gjenoppdagelse ut fra fri kritikk og fri granskning av Guds ord? Uten Kirkens læreembete, som apostlene betrodde sin egen læremyndighet, og som derfor bare lærer det som er blitt overlevert, ødelegges den sikre forening med Kristus gjennom apostlene, som gir videre det de selv har mottatt. Og dersom man har oppgitt å holde fast ved læren slik den er blitt overlevert av apostlene, så hender det at man — kanskje ut fra ønsket om å unngå vanskelighetene ved mysteriet — søker formuleringer som synes lette å forstå, men som i virkeligheten oppløser mysteriets egentlige innhold. Slik bygger man læresystemer som ikke bevarer troens objektive innhold, eller som rett og slett strider mot det, og — hva mer er — utkrystalliseres i begreper som slår hverandre i hjel innbyrdes.

Vi kan heller ikke lukke øynene for den kjensgjerning at enhver eftergivenhet i trossaker vegeilig fører til svekkelse av den innbyrdes kjærlighet.

De som har mistet den glede troen gir, drives til — på bekostning av fellesskapet — å søke å få ære av hverandre og ikke den ære som Gud alene kan gi.

Man kan ikke sette den partiånd som fører til diskriminasjon, i stedet for den sans for Kirken som hos alle ser den verdighet og frihet som tilkommer Guds barn. Det ville være å berøve kjærligheten dens naturlige støtte, rettferdigheten. Det ville være forgjeves å prøve å forbedre det kirkelige fellesskap ved å innrette det etter det mønster man kjenner fra mindre gruppedannelser.

Må vi ikke alle søke fullkommenheten gjennom evange-

liet? Og hvor viser evangeliet sin guddommelige makt, om ikke i Kirken — ved hjelp av alle troende uten unntagelse?

Endelig har denne gruppentallitet uheldig virkning på den enhet som er nødvendig i gudstjeneste og bønn, og den viser seg i isolasjonstendenser diktert av et hovmod som visselig ikke er i overensstemmelse med evangeliet, og som utelukker rettferdiggjørelse i Guds øyne.

Vi prøver alvorlig å forstå grunnen til denne situasjon, og vi sammenligner den med den tilsvarende situasjon i dagens samfunn, et samfunn splittet i grupper som står mot hverandre. Dessverre ser det ut til at også Kirken i noen grad får kjenne følgene av dette. Men den burde ikke la seg smitte av noe som nærmest må betegnes som sykkelig. Kirken må bevare sitt opprinnelige preg av en familie som er ett trass i medlemmenes store ulikhet. Den må bli en surdeig som kan virke gunstig på hele samfunnet, slik som det ble sagt om de første kristne: «Se hvor de elsker hverandre!» Det er med bildet av den første kristne menighet for øye — et bilde som ikke er idyllisk, men som ble til gjennom prøvelser og lidelser — at vi oppfordrer alle til å overvinne de utilstedelige og farlige meningsforskjeller og anerkjenne hverandre som brødre forenet i Kristi kjærlighet.

Polarisering av uenigheten.

Når indre uenighet på ulike områder av Kirkens liv stivner til uforsonlige fronter, ender den med å sette et mangfold av «dissenterende fellesskap» opp mot det ene trosfellesskap. Dette stemmer ikke med Kirkens natur, for ved å skape motstridende grupperinger stivnet i uforsonlige holdninger, ville den miste selve det materiale den er bygd av. Da blir uenigheten «polarisert», all interesse blir konsentrert om de forskjellige gruppene som i praksis er uavhengige, og som alle gjør krav på å være den som ærer Gud. Denne situasjon bærer i seg og sår, så vidt det er mulig, oppløsningens sæd i det kirkelige fellesskap.

Det er vårt levende håp at samvittighetens stemme vil få hver enkelt til å tenke alvorlig over dette og gjøre

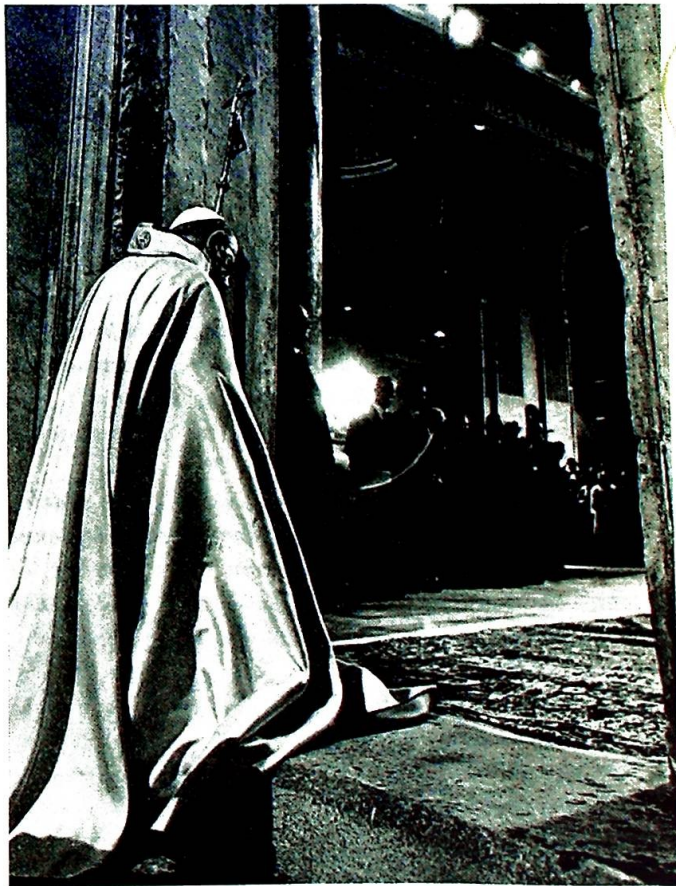

et mer bevisst valg. Vi sier til hver og en: «Søk ditt hjer-tes innerste tanker og efterspor nøye din sjels veier.» Og vi ønsker å vekke i hver eneste lengsel etter det som er gått tapt: «Så kom da i hug hva du er falt ned fra, omvend deg og fortsett hvor du slapp!» Vi ville gjerne få alle til å se de store ting Gud har gjort mot dem, og bli klar over hva dette krever av dem i forholdet til Gud. For det er ingenting en kristen skulle være mer redd for enn det å bli skilt fra Kristi legeme. For dersom han er skilt fra Kristi legeme, er han ikke lenger lem på det. Dersom han ikke er lem på det, blir han ikke næret av Kristi Ånd. Men den som ikke har Kristi Ånd, hører ikke Kristus til, sier apostelen.

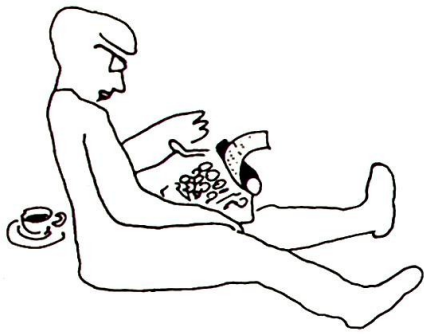
Det etiske og det dynamiske i forsoningen.

Derfor er det uomgjengelig nødvendig at hver og en i Kirken — biskoper, prester, ordensfolk og legfolk — tar aktiv del i en felles anstrengelse for full forsoning, slik at det i dem og mellom dem råder den fred som er

(Forts. s. 28.)

FRA ÅPNINGEN AV
DET HELLIGE ÅR

Uken som gikk

EFTERSPILL

Midt i den almindelige begeistring etter Ingmar Bergmans oppsetning av Mozarts Tryllefloyten på TV, begynte noen praktiske mennesker en diskusjon: Var ikke dette forskrekkelig dyrt?

Er det i vår akk, så problemfylte tid riktig å bruke tre-fire millioner kroner på å få til noe slikt?

Og er ikke dette fin-kultur?

Og hva ville Mozart selv sagt?

Vel, det siste svarte Bergmann på selv i et intervju. Han smilte fortrolig til seerne og sa: Jeg har snakket med Mozart om det der. Alt i orden.

Og hva angår ordet fin-kultur, er det ganske mange av oss nå som er lut lei av dette mote-ordet.

*

Så langt, så godt. Men var det for dyrt?

Er det riktig å bruke såpass mange penger på en eneste fjernsynsforestilling?

Det er akkurat dette undertegnede gjerne vil si noe mer om fordi det etter min mening har noe å gjøre med vår skjeve prioritering av det som skjer rundt oss.

Bildet denne gang viser to hovedmenn bak oppsetningen av operaen i fjernsyn, regissøren Bergman og TV 2-sjefen i Sveriges Radio. Den ene satset sitt geni som kunstner, den andre en slump av sitt budsjett i et jubileumsår. (Sveriges Radio er 50.)

Efter vår og manges mening lyktes paret aldeles storartet med sitt samarbeide. Tusener opplevde denne forestillingen som et lykkelig tegn ved årsskiftet, et tegn på at verden tross alt har noe annet å by på enn seriesydde mord-dramaer og kyniske kjærlighetshistorier uten kjærlighet.

Og titusener hadde den kvelden sitt første møte med operaens verden.

Ja, jeg antar at storparten av alle disse tusener og titusener venter på en reprise på eventyret.

Hva vil det si?

At TV har maktet å gi sitt enorme pumlikum en helt ny opplevelse for en billettpris på rundt tre og en halv krone pr. seer. (TV 2-sjefens beregning.)

Er det dyrt?

*

Det ble sagt under debatten av TV 2-sjefen:

Vi snakker og kritiserer det TV byr på. Men vi snakker for lite om det TV ikke byr på.

Eller på en annen måte:

Vi har beglodd og kritisert dyre og fjollete oppsetninger av moro-programmer og dyrt innkjøpte serier med vold og mord så lenge at vi helt har glemt å tenke på hvilke muligheter dette medium har den andre veien. Og det sier noe om oss sløve tittere at vi i det øyeblikk vi får noe annet, noe skjønt og levende inn i stua, så begynner vi å tenke på hva det koster.

Vi som uten å spørre bruker milliarder på rustninger, vi som fråter i mat og drikke, vi som har unge som skifter klær hver gang mote-industriens folk finner på nye snitt og lommer — vi synes plutselig at skarve tre millioner er vel drøyt.

Det er jo bare snakk om slike svevende ting som skjønnhet og glede.

Høres jeg sint ut?

Det er jeg absolutt ikke. For med sitt fornuftige prat har de kritiske røster prestert å snu dette med fin-kultur og kultur for massene på hodet.

Nå nådde jo plutselig den såkalte fin-kultur frem til de såkalte masser. Men hva så?

Jo, da ble det for dyrt.

Men la oss ikke ergre oss. Vi kan nynne oss tilbake til Tamino og Paminas og Papageno og Papagenas verden, til deres kamper og til Mozarts vidunderlige happy end.

Og kanskje noen hver av oss trengte en slik start på det nye året.

*

Vi har et skattkammer å øse av, Bergman snakker selv om det i et annet intervju:

«— Det är sak samma vad jag gör, något av Strindberg eller operan Trollflöjten. Vi lever ju mitt i en väldig skattkammare av kultur, som vi bara har att ta för oss av. Och det är så skojigt att folk blir mer och mer medvetna om detta. Vi är i början på en ny nyfikenhet på vårt kulturarv, efter en lång period av avsnördhet från det förflutna. Nånting händer där just nu.

— Tror du att det kan vara TV:s förtjänst?

— TV, denna märkvärdiga sak som har kommit in i våra liv, den både hindrar och förmedlar, hindrar från kulturella aktiviteter och förmedlar kultur. Det är väldigt dubbelt.»

Per Bergman

Trylleflytens
produsent
og regissør.

4000 ORDENSSØSTRE SENDER APPELL OM HJELP FOR FENGSELEDE I CHILE

I en aksjon som er den første i sitt slag har 4000 katolske ordenssøstre i Storbritannia underskrevet en appell til FN's generalsekretær om hjelp til over 1000 kvinner som er fengslet av militærjuntaen i Chile, melder katolsk presse.

Før appellen ble sendt, forelå det rapporter fra både de amerikanske katolske biskoppers spesielle utsendinger, fra Amnesty International og fra andre kilder som bekrefter at tortur blir brukt mot fengslede fanger i regimets fengsler og at det stadig foretas plutselige henrettelser.

En kvinne som klarte å rømme fra landet med sin mann og deres barn fortalte samtidig på en pressekonferanse i London hvordan myndighetene bl. a. hadde brukt tortur mot piker på 16 år som var med barn.

Observatører mener at omkring 7000 mennesker sitter fengslet i ny-

konstruerte leire og i andre samlingspunkter. Kvinnen på pressekonferansen, som av sikkerhetshensyn bare ble kalt «Maria» sa:

«Folk bare forsvinner. Etter noen måneder får deres pårørende beskjed om at de er fengslet. Man har funnet

(Forts. s. 30.)

PRESSEKLIPP

AFTENPOSTEN

EN OPTIMIST

NYTTARSSKIFTET i år skjedde under dystre perspektiver. Man ble minnet om all den sult, nød og fattigdom som finnes på jorden, om overbefolkning, ressursmangel, forgiftning av elementene som en trusel mot alt levende, om opphopning av atombombbevåpen, om krig og terror, økonomiske tilbakeslag og uforenlige politiske motsetninger. En sann nyttårsparade av elendighet fra verdensende til annen med katastrofer og undergang ventende i en relativt nær fremtid, hvis det da ikke skulle inntreffe undere. Etter dette å dømme er negativisme og pessimisme dypt forankret i hvert fall i Vestens mennesker.

EN ENKEL RØST hevet seg over ko-
ret av sørgekoner. På tross av den ofte
nesten religiøse tro på en menneskefrem-
kalt dommedag sto det frem en mann som
åpent bekjente sin tro på menneskelig
ånd og tilpasningsevne. I en prognose som
gjelder året 2025, våger han å benytte ut-
trykket «nye, fagre verden» om fremti-
dige tilstander og erklærer også: «Jeg tror
at menneskeheten vil finne frem til en ra-
sjonell løsning på det ytterst kompliserte
problem å få gjennomført de storslåtte,
påkrevde og uunngåelige mål for frem-
skrittet uten at det vil gå ut over men-
neskehetens menneskelighet og naturens
naturlighet.» Mannen som sier dette, er
ingen ukjent fantast, men Andrej D. Sa-
kharov, kjent atomfysiker, en av ska-
perne av den russiske atombombe og kan-
skje den mest fremtredende russiske op-
posisjonelle ved siden av Solsjenitsyn.

SAKHAROV bygger sitt optimistiske
syn på fremtiden på enkelte sentrale mo-
menter. Han legger avgjørende vekt på
at den videnskapelige og teknologiske ut-
vikling først nå har begynt å utfolde seg
og fremvise «sine helt eminente ferdighe-
ter». Den representerer en positiv faktor
som er like ubestridelig og betydningsfull
som tre andre, negative faktorer: befolk-
ningstilveksten, ressursmangelen og for-
styrrelsen av den økologiske balanse.

Tilnærming er et annet nøkkelord. Til-
nærming mellom de sosialistiske og ka-
pitalistiske systemer og mellom de for-
skjellige lands juridiske og økonomiske
standardnormer. En slik tilnærming vil,
mener han, naturlig følges av avrustning
og demilitarisering, styrkelse av den in-
ternasjonale tillit, en ny økonomisk struk-
tur med fleksibilitet, frihet, sosial mobili-
tet og rike muligheter for utjevninger på
verdensbasis. Samt vern av menneskeret-
tighetene. Internasjonale organer som FN,
UNESCO, Røde Kors, WHO, Amnesty
International etc., bør spille en viktig rolle
for gjennomføring av disse.

Men først og fremst er fremtidsvisjo-
nen gjennomsyret av troen på at det han
kaller det mest menneskelige av alt: vil-
jen til aktiv godhet.

Det er underlig at dette nokså enestå-
ende optimistiske syn på fremtiden skis-
seres av en mann som for sine politiske
meningers skyld forfølges av myndighe-
tene i sitt hjemland, hvor såvel menneske-
rettigheter som borgerlige friheter frem-
deles tildels bare er et fjernt håp. Men
det vidner om hvor ubøyelig menneske-
ånden kan være, og er derfor et eksem-
pel for alle som hengir seg til pessimisme.

ST. OLAV'S
REDAKSJON
TLF. 20 72 26 - 28 95 18

KIT

KIRKEN OG CHILE

«Chiles katolske kyrka var den för-
sta i Latinamerika, som växte ut
över traditionella politiska positioner. Den
kyrkliga hierarkin har i mindre grad an-
passat sig till förändringen än själv varit
med om att leda den. Denna utveckling
var avgörande för den kristliga demokra-
tins uppkomst. Kyrkan skilde sig från det
konservativa partiet, «kyrkans och trons
försvarare», och gav de troende frihet at
välja politiskt med det ena eller andre
partiet. Utan att vara konfessionell för-
enade den kristliga demokratin i sin ma-
joritet troende katoliker, då partiet pro-
grammatiskt i det väsentliga stödde sig
på den katolska socialläran. Många andra
katoliker gick långt utöver detta och an-
slöt sig till de marxistiska partierna eller
till det radikala partiet, som stod under
starkt antiklerikalt frimurarinflytande.

Den sexåriga *Frei-regeringen* medförde
ett längre steg i denna riktning. Många
som inte var ense med Frei, orienterade
sig allt mer åt vänster. Ett första offent-
ligt tecken på detta var grundandet av
den så kallade «*Inglesia Joven*» (Ung
kyrka) år 1967, som framträdde på spek-
takulärt sätt genom ockupation av kate-
dralen i Santiago. I detta sammanhang
kan också hänvisas till bildandet av
MAPU, som hade en stark bas just i en
del av klerus (och vid universiteten). I
valgstriden 1970 betonade kyrkan, att den
inte kunde förorda någon konkret option
och att varje katolik själv finge avgöra,
vilken väg som var mest ägnad att lösa
det chilenska samhällets problem. Kardi-
nal Raúl Henríques sökte upp Allende,

redan innan den chilenska kongressen hadde bekräftat hans val, og forbindelsene mellom den katolske kyrkan og den nye regjeringen utveklade sig helt og hållet positivt i denna fas. Allende bad vid inledningen av sitt mandat om ett ekumenisk Te Deum i katedralen, vid vilket alla religioner i Chile deltog under ledning av den katolske kyrkan.

Trots det hadde den katolske kyrkan att göra med en rad problem under Allende-regjeringen. Kyrkans neutralitet betydde ju inte någon likgiltighet för landets sociala, økonomiske og politiske problem utan var snarare en följd av den djupa politiske diskrepansen bland katolikerna. Kyrkan försökte att uppträda som medlare og blott i ett fall gjorde den bruk av sine disiplinära möjligheter, förvisso utan att använda svåra sanktioner. Denna händelse stod i samband med rörelsen för socialism «*Christianos para el socialismo*», som tog sin utgångspunkt i «de 80 prästernas förklaring». — I den hette det: «Vi känner oss förpliktade till denna utveckling og vill bidra till dess framgång. Den yttersta grunden för denna förpliktelse är vår tro på Kristus. Att vara solidarisk betyder i närvarande tid i Chile att delta i ett historisk projekt, vars förverkligande det chilenske folket har företagit sig».

Detta var tydlig en utmaning mot den kyrkliga hierarkin, ty forklaringen band samman politisk aksjon og tro. Kyrkan måste yttra sig. Den hadde själv inkränkt sin auktoritet i politiske angelägenheter men inte i trossaker. Den officiella motforklaringen lät inte vänta länge på sig og klandrade de 80 prästerna. Centralpunkt för kritiken var, att de deltog i dagspolitiken som präster og inte som enkla medborgare.

I ett annat dokument, ett så kallat arbeidsdokument, klargjorde *Chiles kyrka* nämare sin åsikt om socialismen: «Socialismens faror uppstår ur den motsatta riktningen liksom hos kapitalismen. Det socialistiske systemet är benäget för att samla oerhärd økonomisk makt i statens händer; när denna makt inte på något som helst sätt hålls i jämvikt eller begränsas, kan härigenom dörren öppnas på vid gavel för varje sorts förtryck, manipulation og diskriminering av personer og grupper av politiske skäl. Demokrati, jäm-

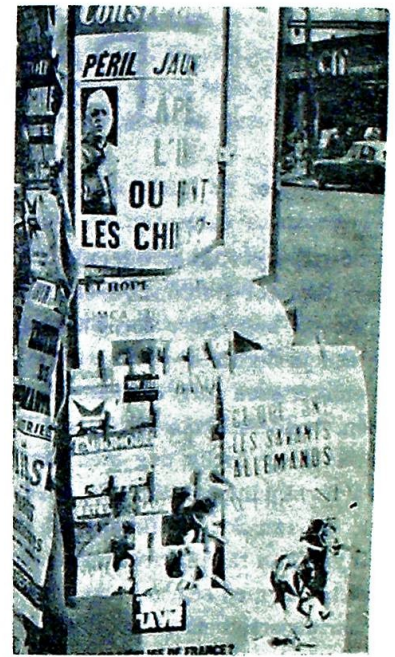
likhet og medbestämmande, som man i början hadde förkunnat, blir illusoriske. Det innebär att från det egoistiske förtrycket genom många privata kapitalister — vilket dock i den ena eller andra formen kan begränsas av staten — glida in i det okontrollerbara förtrycket genom en allsmäktig statlig kapitalism, till vilken arbetarna skulle vara ännu mer utlämnade. Detta «enkla byte av makthavare» eller övergången från många herrar till en enda eller ännu mer despotisk herre, som ensam träffar alla avgöranden, gagnar ingen. Därför fördrar även socialismen motviker, som inom den säkrar den nödvändiga jämvikten mellan allmänt ägande og privat ägande, mellan «socialisation» og «personalisation»; då ju ett allmänt ägande, som inte gynnar de mänskliga personerna og en full aktning för deras rättigheter og utveckling, blir illusorisk og omänskligt.»

I slutet av dokumentet bekräftade kyrkan ånyo sin oavhängighet gentemot de politiske partierna og erbjöd sin förmedling: «Kyrkan tjänar genom sin trohet mot evangeliet enheten og dialogen, det oppriktige öppnandet mot alla og ställer detta tjänande i första hand till förfogande även för landets regjering, som på grund av sin ställning likaså är kallad till att vara enhetens axel og framåtskridandets tjänare för alla statsmedborgare.»

Kyrkans största bekymmer under Allende-regjeringen låg i *de moraliske effektene av den extrema politiske polariseringen*. Då i juni 1971 den tidligere inrikesministern Edmundo Perez Zújovic mördades, manade kardinalen vid själmässan i katedralen i Santiago: «Vi måste besegra hatet, innan hatet förstör Chiles själ.» Hur berättigat detta bekymmer var, skulle visa sig i sine fulla og mest tragiske utsträckning först efter statskuppen 1973.»

NORGE OG U - HJELPEN

«När motstanderne av vår utviklingshjelp likevel har vunnet gehør for den uriktige påstand om at vi i løpet av 70-

årene etterhvert har fått et folkeflertall mot utviklingshjelp i vårt land, skyldes det formodentlig to forhold:

For det første har motstanderne av utviklingshjelpen nå trådt åpent fram. De er bedre organisert, og har også fått sine partier og representanter på Stortinget. Fra en mer eller mindre passiv motstand har de gått over til en offensiv holdning som i stor grad har fått avspeile seg i massemediene.

For det annet er utviklingshjelpen i takt med de økte bevilgninger blitt mer kontroversiell. Kritik av bistandsformer, diskusjoner om nyttevirkninger, strid om valg av samarbeidsland og innsatsområder har bidratt til å befeste et inntrykk av en opinion på gli i negativ retning.

Det er selvfølgelig ellers ingen grunn til å være tilfreds med oppslutningen av utviklingshjelpen i Norge. Uansett hvordan en vil vurdere trenden i opinionsutviklingen de senere år, står det fast at ca. annenhver nordmann stiller seg dels skeptisk og dels avvisende til det omfang vår offentlige utviklingshjelp har fått i de senere år. Tatt i betraktning de politiske myndigheters erklærte intensjon om å øke utviklingshjelpen fra 0,46 % av BNP i 1973 til 1 % i 1978, det vil i faste priser si en tredobling av bevilgningene i forhold til årets budsjett, er det uten videre klart at en her står overfor et meget alvorlig politisk problem.»

LEIF VETLESEN i «*Nordkontakt*»

Pavens rundskrivelse om

FORTS. FRA SIDE 23

opphav til kjærlighet og enhet. Måtte enhver bli stadig mer lydhør for Herren når han sier at forsoning oss imellom er en betingelse for Faderens tilgivelse, og at innbyrdes kjærlighet er kjennetegnet på hans disipler. Derfor må enhver som føler at han på noe vis har skyld i splittelsen, vende tilbake og lytte til ham som inntrengende sier: «Gå og forlik deg med din bror.»

På forskjellig vis må alle, med tanke på Guds frelsesverk, gå inn for i fellesskap å skape et klima der forsoningen kan få ringvirkninger. Siden Gud i sin kjærlighet forlikte oss med seg, må vår ferd være preget av godvilje og barmhjertighet, så vi tilgir hverandre slik som Gud i Kristus har tilgitt oss. Og siden vår forsoning er en frukt av Kristi offer, da han frivillig døde for oss, så skulle korset inspirere vårt forhold til hverandre, slik at det virkelig blir kristent. La aldri forholdet til medmennesker være uten en viss selvfornektelse. Da blir vi åpne for andre, så vi kan anerkjenne deres evner og gi dem mulighet til å bidra med sitt i oppbygningen av det ene kirkelige fellesskap. Utveksling mellom alle, og felles anstrengelse for å nå til fullkommen enhet, gir vekst til det hele og til hver enkelt del. Slik kan man være enig i at enheten, rett forstått, tillater enkeltmennesket å utvikle sin personlighet.

Denne åpenhet for andre, støttet av vilje til å forstå og evne til å gi avkall, vil gi fasthet og styrke til den kjærlighetsgjerning Herren har bedt oss om: å tale sin bror til rette.

Eftersom dette kan gjøres av enhver troende overfor enhver annen bror i troen, kan det være et middel til å lege mange uenigheter eller til å forebygge dem. I sin tur må han som taler sin bror til rette, ta hjelken ut av sitt eget øye, ellers ville dette bud være opprørende. Å tale hverandre til rette blir da første skritt mot det å hjelpe hverandre frem mot hellighet, og bare det kan gi forsoningen den fulle mening. Den består ikke i en falsk fredsslutning som kan dekke over det verste fiendskap, men i hjertets omvendelse og i den kjærlighet som skaper enhet. Dette skjer først og fremst i forsoningens sakrament, boten, der de troende av Guds miskunn oppnår tilgivelse for den krenkelse de har tilføyd ham, og samtidig forlikes de med Kirken, som de har såret ved sin synd. Men dette forutsetter at dette frelsens sakrament i dag som før slår rot i deres liv og driver dem til å tjene Gud og sine medmennesker med større iver.

Imidlertid er det klart at oppbygningen av Kristi legeme forutsetter et mangfold av lemmer og av oppgaver. Men dette mangfold er også opphav til uunngåelige spenninger. Det ser vi selv i helgenenes liv, men der er de ikke så

sterke at de dreper enheten eller gjør kjærligheten til intet. Hvordan kan man hindre disse spenninger i å utarte til splittelser? Det sikreste grunnlag for Kirkens enhet er jo å finne nettopp i dette mangfold av mennesker og oppgaver. Det viktigste og uerstattelige element i dette mangfold er Kirkens biskoper, innsatt av Kristus som hans sendemenn til de troende. De er derfor ikledd en myndighet som, ut over alle individuelle holdninger og meninger, forener alle i evangeliet, «budskapet om forsoningen». Når Kirkens hyrder bringer dette budskap, er deres autoritet bindende — ikke fordi den blir godtatt av mennesker, men fordi den er gitt dem av Kristus. Siden den som lytter til dem eller forkaster dem, lytter til eller forkaster Kristus selv og han som sendte ham, ligger nødvendigheten av å adlyde biskopenes autoritet i selve kristendommens natur.

På den annen side danner alle Kirkens hyrder sammen med Peters efterfølger og i avhengighet av ham, en ubrytelig enhet. Derfor er den enighet og trofasthet de legger for dagen i sin tjeneste, det uunnværlige grunnlag for de troendes enhet i tro og fellesskap, et vitnesbyrd om den forsoning Gud har virket i sin Kirke. Måtte den bønn vi alle retter til Kristus, bli hørt: «Stå alltid biskopenes, forenet med vår pave, bi og gi dem dine gaver: enhet, kjærlighet og fred.» Måtte hyrdene, som representerer Kristus selv, efterligne hans kjærlighet, han som elsket Kirken og ga seg selv for den. De skal også formidle denne kjærlighet til Guds folk, og det er vårt håp at deres fornyede kjærlighet må bli et virksomt eksempel for de troende, i første rekke for de prester og ordensfolk som kanskje ikke har maktet å leve opp til de krav deres kall stiller. Da kan alle i Kirken, ett i sjel og sinn, på nytt gå inn i arbeidet for å utbre fredens evangelium.

Kirken ser med sorg at noen av dens barn, som har fått seg betrodd prestatjenesten, eller som på annen måte er blitt viet til å tjene Gud og sin neste, forlater sin tjeneste. Men den finner trøst og glede i utholdenheten hos de mange som forblir tro mot sine løfter til Kristus og til den. Støttet og styrket av denne store mengde ønsker Kirken å forvandle den sorg som har hjemsoekt den, til en kjærlighet som forstår alt og i Kristus tilgir alt.

Konklusjon.

I egenskap av Peters efterfølger, visselig ikke ved egen fortjeneste, men i kraft av den apostoliske fullmakt vi har fått, er vi det synlige prinsipp og grunnlag for både biskopenes og de troendes enhet. Vi oppfordrer derfor innstendig alle til å gjenopprette freden — med Gud, i

forsoning

oss og omkring oss, slik at Kirken i sannhet kan bli et tegn for verden, et tegn på forsoning med Gud og på enhet mellom alle han har skapt. Dette er en følge av vår tro på Kirken, som vi i vårt Credo bekjenner som én, hellig katolsk og apostolisk. Vi ber inntrengende alle mennesker elske Kirken, følge den, bygge den, og vi gjør den hellige Augustins ord til våre: «Elsk denne Kirken, bli i denne Kirken, vær denne Kirken».

Dette er den oppfordring vi med dette brev retter til alle Kirkens barn, og især til dem som har ansvar for å lede de troende. Vi har ønsket at teksten skulle være pastoral og full av tillit, preget av fredens ånd. Noen synes kanskje at den er for streng. Men den bygger på en inngående undersøkelse av dagens situasjon i Kirken på den ene side og av Evangeliets krav på den annen. Men først og fremst kommer dette brevet fra vårt hjerte. Vi må elske Kirken, men vi må heller ikke glemme lignelsen om grenen som måtte renses for å bære mer frukt. Endelig er denne tekst båret av et stort håp, et håp som vårt embetes tunge byrde aldri har maktet å svekke. Vi er takknemlige for Guds trofasthet, og vi håper at den Hellige Ånd vil la våre ord vinne gjenklang. Ånden er allerede i virksomhet i hjertenes innerste, og han vil lede de troende i ydmykhet og fred på sannhetens og kjærlighetens veier. Det er han som er vår styrke. Vi vet at det store flertall av Kirkens barn har ventet på en slik appell og er rede til å svare på den. Vi håper inderlig at hele Guds folk vil gi seg på vandring sammen med oss, slik som i

den bibelske vandring, at alle sammen med oss tar fatt på det Hellige År, i enhet med oss, så verden kan tro. Og vi håper like inderlig at alle vil la seg lede av vår Herres Jesu Kristi nåde, av Gud kjærlighet og den Hellige Ånds samfunn.

Vi betror alle disse ønsker og håp til jomfru Marias forbønn, hun som for hele de utvalgte samfunn lyser som et forbilde på alle dyder, og som, fordi hun har fått plass i hjertet av frelseshistorien, forener i seg og på et vis gjenspeiler troens største grunnsannheter. Og for å oppmuntre det felles ønske om helliggjørelse og forsoning, gir vi av hjertet vår apostoliske velsignelse.

(Oversatt av K. G. J.)

Nå har vi igjen på lager:

Olivier Messiaen: Les Corps Glorieux, spilt av ham selv.
Og noen andre orgelplater:

Cantate: Orgelwerke — Bausnern, Reger, Duruflé.

Harmonia Mundi: Collección de Música Antigua Espanola —
Antonia de Cabezón spiller på orglene fra Covarrubias og Daroca.
Harmonia Mundi: Buxtehude med René Saorgin á L'Orgue Historique de Zwolle.

Schwann: Joan Cabanilles — Orgelwerke.

Christophorus: Italienische Orgelmeister des 16. bis 18. Jahrhunderts.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersvn. 5 - Oslo

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	} Arendal
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Bergen
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	} Hønefoss
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Lillestrøm
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Tønsberg
St. Mikals Kirke	
St. Mikals prestegård	} Tønsberg
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	} Tønsberg
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Tønsberg
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs Kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	} Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

LITTERATUR:

4000

ORDENSSØSTRE

Forts fra side 25

lik som er så ødelagt at de ikke kan identifiseres.»

«Det er tilstrekkelig å være gift med eller å være en 18 år gammel datter til en mann som regimet ikke liker, for å bli arrestert,» sa hun. «I enkelte saker har man fått beskjed om kvinnelige fanger som har begått selvmord etter å ha blitt voldtatt av de militære.»

Søster Mary St. Paul Evans, provinsial for en orden i Storbritannia, Canonesses Regular of St. Augustine og første representant for landets ordenssøstre i britiske ordensforstanderes råd, meddelte at hun hadde støttet innsamlingen av underskrifter på appellen til FN.

«Vi håper at vår beskjedne innsats vil være en oppmuntring for Kirken i Chile, særlig for kardinal Silva som uavbrutt arbeider for å beskytte menn og kvinners liv i Chile,» sa hun.

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/SAutorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

Ernesto Cardenal:

NULLTIMEN

En Lanterne-bok. Gyldendal.

Denne boken beretter om den samme virkelighet som «Jernring om Rancas», men i diktets fortettede form. Cardenals land er Nicaragua i Mellom-Amerika, men enten landet heter det eller Honduras eller Salvador eller noe annet — bildet er overalt det samme: økonomi og næringsliv dominert og dirigert av store, utenlandske selskaper, en fattig, undertrykt innfødt befolkning, en militær diktator i sitt palass, frihetskjemperen «bandoleroen», med sine menn.

«Tropiske netter i Mellom-Amerika, med innsjøer og vulkaner under månen og lys fra presidentpalasser, kaserner og sørgmodige aftensignaler. «Mange ganger har jeg røkt en sigarett og bestemt at et menneske skal dø,» sier Ubico mens han røker en sigarett.

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

BERGEN

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyersforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tif. 99 016 Bergen
Solhelmg. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Eches Fårvehandel

NYGARDSGT. 19

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET **VESTA** LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

I sitt rosenrøde kakepalass
 er Ubico forkjølet. Utenfor blir folket
 spredt ved hjelp av fosforbomber.
 San Salvador under nattehimmel og
 angiveri
 med hvisking i hjemmene og pensjo-
 natene
 og skrik på politistasjonene.
 Folket kaster sten mot Carias' palass.
 Et vindu er knust i hans kontor
 og politiet har skutt mot folket.
 Maskingevære siktet inn mot Managua
 fra sjokoladekake-palasset
 og stålhjelmene patruljerende i
 gatene.»

Makten vinner gang på gang, og
 alle midler er gode nok: korrupsjon,
 tortur, drap. Men kampen for frihet
 fortsetter, og forvissningen om at en
 dag skal friheten spire frem av den
 bloddrukne jorden, lever tross alt vi-
 dere.

Ernesto Cardenals dikt er ikke van-
 lige, klassiske dikt. De gir collage-
 effekt, sammensatt som de er av sita-
 ter fra historiske dokumenter, plaka-
 ter, politiske slagord — og dikterens
 egne ord, naturligvis. Like lite som
 i Manuel Scorzas roman er man i tvil
 om på hvilken side dikteren befinner
 seg. Også han behandler de mektige
 med flengende hån, mens de mishand-
 lede, de forurettede, tegnes med øm-
 het og varme.

Men det er mer håp her enn hos
 Manuel Scorza. Kanskje kommer det
 av den større frihet diktet gir, kan-
 skje kommer det av den større frihet
 diktet gir, kanskje har det sammen-
 heng med dikterens kristentro. Han
 er trappistmunk og prest i den katol-
 ske kirke, men hans håp har ingen lik-
 het med en livsfjern mystikers from-
 me utopier. Før han gikk i kloster,
 var Ernesto Cardenal aktivt med i
 frigjøringsbevegelsen i Nicaragua, og
 deltok i et opprør mot landets presi-
 dent, Somoza. I dag er han leder for
 et jordbrukskollektiv, og arbeider for
 å bevisstgjøre og politisere befolkning-
 en på landsbygden.

Historien har stor plass i Cardenals
 diktning. De spanske erobrere med
 sitt umettelige begjær etter gull og
 sine blodhunder og kjetterbål er i

dag avløst av anonyme selskaper med
 ikke mindre grådighet og diktatorer
 med politi og torturkammer. Det er
 det samme på en annen måte, og det
 er de samme som lider — de, hvis jord
 man har tatt, og hvis rettigheter man
 tramper på. En eneste lang lidelses-
 historie.

Det er Rosamaria Paasche og Hen-
 ry Notaker som har valgt ut diktene
 i samråd med Ernesto Cardenal selv.
 De har stått for oversettelsen og dess-
 uten forsynt boken med nyttige inn-
 ledninger og opplysninger.

Karin Gullerud-Johansen O.P.

MARIAFORENINGEN, OSLO

Onsdag 5. februar: GENERAL-
 FORSAMLING, som innledes med
 messe i St. Olavs kirke kl. 19.

Alle interesserte damer er vel-
 komne.

OSLO

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE

Kaj Munks vej 41, Oslo 8
 Tlf. 23 02 40

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
 Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner
 Verktøy - Fliser - Linoleum
 Tapeter - Farvehandlervarer
 Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

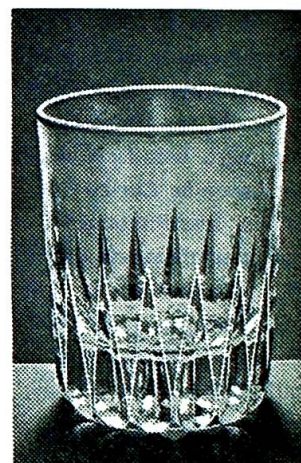
Haakon VII's gt. 1, Oslo
 Sentralbord 41 77 30

OSLO

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
 Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactolino“

Laget av tindrende klart glass.
 Lekkert i utførelsen og stø i
 formen.

Et alle tiders all-round glass..
 Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
 postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
 Vikaterrassene

KVALITET I
 KJØTT, FLESK OG
 PØLSEVARER

Jens J. Andersen
 TØYENGT. 2, Oslo

Lacombe Lucien

Louis Malles siste film, som nå har Norgespremiere, *Lacombe Lucien*, var en av de filmene det ble snakket mest om i Frankrike i året som gikk. Årsakene til at filmen vakte slik oppsikt, er forholdsvis klare. På samme måte som *Le Chagrin et la Pitié* tar *Lacombe Lucien* opp forholdet mellom franskmennene og den tyske okkupasjonsmakten på en måte som ikke stemmer særlig godt med den glorifisering av motstandsbevegelsen og fransk heltemot som etterkrigstiden har vært full av.

Filmen forteller historien om en ganske ung bondegutt fra den sørvestre delen av Frankrike. Tiden er 1944, etter invasjonen i Normandie. Gutten Lucien Lacombe (Pierre Blaise) arbeider først på et sykehjem som rengjøringshjelp, men drar så hjem til landsbyen, hvor han heller ikke kan være. Hans far sitter i tysk fangenskap, og hans mor er flyttet sammen med en annen mann. Livet krever sin rett, og en gård er ikke noe som en kvinne kan drive alene. Av ren og skjær eventyrlyst og fordi han ikke orker tanken på å vende tilbake til sykehjemmet, melder Lucien seg først for lederen av motstandsbevegelsen, og etter å ha blitt forkastet som for ung, for det lokale Gestapo. Han kommer etter hvert i et underlig forhold til en jødisk familie som ligger i dekning i byen. Han omgås dem og tyranniserer dem, vel vitende om den makt han sitter inne med. Han innleder et forhold til datteren, nydelig spilt av Aurore Clément. Da krigens slutt nærmer seg, flykter han sammen med henne og hennes bestemor i retning av den spanske grensen. I løpet av noen dager på en gammel, fraflyt-

tet gård, opplever de to unge noe som ingen av dem har kunnet være med på under den tilværelsen som de har hatt, nemlig en kort og romantisk kjærlighet. Lucien blir til slutt tatt av motstandsbevegelsen og skutt.

Filmen kan virke stillestående i forhold til dramatikken som den ytre rammen i aller høyeste grad innbyr til. Louis Malle har med vitende og vilje dempet ned det hele, avdramatisert det. Det er ikke så lite han har lært fra den tiden han var Robert Bressons assistent. Her er ingen svart/hvitt-maling. Motstandsfolkene er på ingen måte usympatisk fremstilt, men man får en underlig fjernhet til dem, kanskje den samme fjernhet som alminnelige franskmenn følte under krigen. For bondebefolkningen i det sør-vestlige Frankrike, som andre steder, må det ha vært revnende

likegyldig hvem som vant krigen, om det var de nye herrer som fortsatt skulle bestemme, eller om det var de gamle som kom tilbake. Det var allikevel ikke deres verden, det var «politikk». Lucien Lacombe er bare en som benytter anledningen til å få litt makt for en kort stund, og når han nasker til seg «krigsbytte», gjør han vel egentlig ikke annet enn det som hans eget herrefolk alltid har gjort på bekostning av ham og hans likemenn. Til tross for hans bøllete opptreden, får man allikevel aldri helt avsky for ham. Han blir forståelig på én eller annen måte, og det er vel egentlig det som er styrken i denne filmen, samtidig som den gir oss et glimt av den krigshistorie som så sjelden blir fortalt, folkets krigshistorie, ikke generalenes og de store ords historie.

P. H.

I NESTE NUMMER
AV ST. OLAV:

EDITH STEIN, KVINNE I KIRKEN

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år.
Kr. 25 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.